

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان دامپزشکی کشور

شماره: ۳۰۶۳

تاریخ:

پیوست:

۱۳۸۶ / ۴ / ۶

اداره کل دامپزشکی استان.....

با سلام .

با عنایت به آئین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد، نقل و انتقال، واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های دامی (موضوع بند «د» ماده ۳ و بند «ب» ماده ۵ قانون سازمان دامپزشکی کشور) و لزوم اعمال اقدامات بهداشتی - قرنطینه ای در خصوص حمل و نقل دام و طیور به منظور پیشگیری و کنترل بیماری های دامی (به ویژه بیماری هایی مانند تب برفکی و آنفلوآنزای فوق حاد) به پیوست دستورالعمل نحوه صدور مجوز اشتغال به حمل دام و طیور جهت اجرا ابلاغ می گردد. لازم است ترتیبی اتخاذ شود تا:

۱. کلیه مانکین خودروهای ویژه حمل و نقل دام و طیور زنده در استان مورد شناسایی قرار گرفته، موظف شوند ظرف حداکثر دو هفته از تاریخ صدور این بخشنامه، با مراجعه به اداره کل دامپزشکی استان نسبت به تکمیل فرم درخواست مجوز اشتغال به حمل بهداشتی دام و طیور اقدام نمایند. اداره کل دامپزشکی استان موظف است نسبت به صدور مجوز موقت فعالیت چهار ماهه برای هر یک از خودروهای ویژه حمل و نقل دام و طیور اقدام کند.
۲. اشتغال به حمل دام و طیور از نیمه دوم شهریورماه سال جاری بدون داشتن مجوز مذکور و درج کد شناسایی به همراه عبارت «مخصوص حمل و نقل دام و طیور زنده» بر روی خودرو و اخذ گواهی حمل بهداشتی از ادارات کل دامپزشکی استانها ممنوع و اقدام بر علیه بهداشت عمومی تلقی شده و افراد متخلف باید به مراجع قضایی معرفی شوند. (بدیهی است این امر شامل کشتارگاه هایی که نسبت به پذیرش دام و طیور فاقد مجوز اقدام می کنند. نیز می گردد)
۳. کلیه دارندگان مجوز موقت اشتغال به حمل و نقل دام و طیور موظفند ظرف مدت چهار ماه با فراهم آوردن کلیه شرایط لازم (شامل مدارک مربوط و ضوابط و ویژگی های فنی و بهداشتی خودرو) نسبت به اخذ مجوز اشتغال به حمل بهداشتی دام و طیور در قالب شرکت های حمل و نقل دام و طیور اقدام نمایند.

نشانی: تهران خیابان ولیعصر (عج) ، ابتدای خیابان سید جمال الدین اسد آبادی (دو راهی یوسف آباد)
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵/۶۳۴۹   تلفن: ۰۳-۸۸۹۵۳۴۰۰   دورنویس ۸۸۹۵۷۲۵۲ - ۸۸۹۶۲۳۹۲

www.iyo.org.ir

سازمان دامپزشکی کشور
شماره ۱۳۳۹
تاریخ ۱۳۹۲/۰۲/۲۲

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان دامپزشکی کشور

جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی

شماره :
تاریخ :
پیوست :

ف. از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، حمل و نقل هر نوع دام و طیور زنده (به ویژه حمل طیور از نظر پیشگیری از آنفلوآنزای فوق حاد، موضوع بخشنامه شماره ۲۲۱۸۳۹ مورخه ۱۳۹۲/۰۲/۲۲) مستلزم اخذ مجوز بهداشتی از ادارت دامپزشکی استان مبدأ می باشد. اداره کل دامپزشکی موظف است با هماهنگی استانداری، سازمان جهاد کشاورزی، نیروی انتظامی و نیز اداره کل راه و ترابری استان (موضوع نامه شماره ۵۲۴۳۵۱۷۴/۱ مورخه ۱۳۹۲/۰۲/۲۲) مدیرکل محترم دفتر حمل و نقل کالا و مسافر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای وزارت راه و ترابری که تصویر آن به پیوست می باشد) نسبت به کنترل هرگونه تردد دام و طیور زنده اقدام و متخلفین را به مراجع قضایی معرفی نماید.

دکتر مجتبی نوروزی
رئیس سازمان دامپزشکی کشور
ع.ن.ر

دفتر نظارت بر بهداشت عمومی

دستورالعمل

نحوه صدور

پروانه اشتغال به حمل بهداشتی دام/طیور

به استناد ماده ۴ "آیین نامه کنترل بهداشتی تردد، نقل و انتقال، واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های خام دامی" جهت اجرای کامل مفاد آن توسط ادارات کل دامپزشکی استان ها تدوین شده است.

مدیران کل محترم دامپزشکی استان ها ملزم به نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل می باشند.

- بخش اول- مدارک
- ۱- تکمیل و ارائه فرم درخواست
- الف- مدارک عمومی
- ب - مدارک اختصاصی مربوط به متقاضیان حقوقی
- پ - مدارک اختصاصی مربوط به متقاضیان حقیقی
- ۲- نحوه تکمیل پروانه

بخش دوم- ضوابط و ویژگیهای فنی وبهداشتی خودرو حمل دام.

بخش سوم- ضوابط و ویژگیهای فنی وبهداشتی خودرو حمل طیور.

- الف. خودروهای ویژه حمل طیور.
- ب. خودروهای ویژه حمل جوجه یکروزه

پیوست

- (۱) فرم ها
- (۲) پروانه اشتغال به حمل بهداشتی دام / طیور
- (۳) کارت شناسایی و کارنامه بازرسی بهداشتی خودروهای ویژه حمل دام / طیور

آدرس : تهران ، خیابان ولی عصر ، دوراهی یوسف آباد ، ابتدای خیابان سید جمال الدین اسدآبادی ، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور ، طبقه ششم ، دفتر نظارت بر بهداشت عمومی

تلفن : ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶

دورنویس : ۸۸۹۵۷۲۴۲ - ۸۸۹۶۲۳۹۲

www. ivo.org.ir

بایگه اینترنتی:

ivopublichealth@ivo.org.ir

پست الکترونیکی:

بسمه تعالی

دستورالعمل

صدور پروانه اشتغال به حمل دام / طیور

دامنه کاربرد

این دستورالعمل برای حمل و نقل دام (از جمله دام / طیور کشتاری به کشتارگاهها) کاربرد دارد.

هدف

هدف از تدوین این دستورالعمل تعیین ضوابط صدور پروانه اشتغال به حمل دام / طیور، شناسایی و اختصاص کد شناسائی خودروهای ویژه حمل دام / طیور به منظور فراهم آوردن شرایط لازم جهت کنترل بهداشتی حمل دام / طیور در سطح کشور است.

تبصره ۱ - ضوابط فنی و بهداشتی خودروهای ویژه حمل دام / طیور به منظور ترانزیت، صادرات یا واردات حسب مورد با استعلام از دفتر نظارت بر بهداشت عمومی / دفتر قرنطینه و امور بین الملل اعلام می شود.

تبصره ۲ - رعایت دستورالعمل کنترل بهداشتی و مقررات قرنطینه ای نقل و انتقال دام زنده و فرآورده های خام دامی در داخل کشور و سایر بخشنامه های مرتبط با حمل و نقل دام / طیور الزامی است.

بخش اول

ضوابط عمومی

۱. مدارک

- کلیه متقاضیان دریافت این پروانه باید درخواست خود را به اداره کل دامپزشکی استان مربوطه ارائه و به ثبت برسانند. (فرم شماره یک)
- اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی، خصوصی که قصد دریافت این پروانه را دارند باید مدارک ذیل را ارائه نمایند.

مدارک مورد نیاز جهت اخذ مجوز موقت اولیه

- فتوکپی شناسنامه و سه قطعه عکس ۳×۴ مالک و راننده *حمید کارت*
- فتوکپی سند مالکیت و یا اجاره نامه محضری حداقل یک ساله خودرو
- فتوکپی کارت شناسایی خودرو
- تعهد نامه محضری (فرم شماره ۲ و ۳)

درخواست استیضاح محضری

مدارک مورد نیاز جهت اخذ پروانه

- اساسنامه شرکت
- آگهی ثبت شرکت در روزنامه های رسمی شرکت
- فتوکپی شناسنامه و سه قطعه عکس ۳×۴ مدیر عامل شرکت
- تعهد نامه محضری مدیر عامل (فرم شماره ۲)

- تعهد نامه محضری رانندگان (فرم شماره ۳)
- فتوکپی سند مالکیت و یا اجاره نامه حداقل یک ساله کلیه خودروهای تحت مالکیت، به نام شرکت
- فتوکپی کارت شناسایی خودروهای تحت مالکیت شرکت
- اجازت نامه از راهنمایی رانندگی در خصوص تغییر کاربری کلیه خودروهای تحت مالکیت شرکت برای حمل دام / طیور.
- اصل و فتوکپی کارت بهداشتی معتبر رانندگان و کمک های آنان (تعداد رانندگان باید متناسب با تعداد خودروها باشد)

۲. نحوه تکمیل پروانه

برای هر یک از خودروهایی که توسط شرکت برای فعالیت در زمینه حمل دام/ طیور معرفی می شوند، پروانه مستقل صادر می شود.

در پروانه های صادره باید نکات زیر رعایت شود :

الف. مشخصات خودرو

نام مالک و شماره شهربانی خودرو باید در کلیه پروانه ها قید گردد.

ب. نوع

نوع دام/ طیور باید در کلیه پروانه ها قید گردد.

ج. ظرفیت حمل دام

ظرفیت حمل دام/ طیور باید در کلیه پروانه ها قید گردد.

د. مدت اعتبار

زمان اعتبار پروانه های صادره در سال اول به لحاظ اعمال بیشتر نظارت های معموله شش ماه و در سال های بعد یکسال از زمان صدور پروانه تعیین می گردد.

ر. کد شناسایی

کد شناسایی شامل موارد ذیل بوده و باید به همراه عبارت « ویژه حمل و نقل دام/طیور/بجوجه یکروزه ... با مجوز اداره کل دامپزشکی استان ...» بر روی یک صفحه فلزی (در ابعاد مناسب) نصب شده روی جداره های سطح خارجی اتاق حمل وسیله نقلیه درج شود:

۱- کد حوزه فعالیت:

به ترتیب، شامل دو بخش زیر است:

■ IR برای تردد در سطح کشور

■ کد استان مربوط (مطابق کد گذاری استانها در نظام دامداری)

۲- کد نوع دام:

■ عدد «۱۱» برای حمل و نقل دام های سنگین

■ عدد «۱۲» برای حمل و نقل دام های سبک

■ عدد «۱۳» برای حمل و نقل طیور

■ عدد «۱۴» برای حمل و نقل جوجه یکروزه

۳- کد ویژه (شماره سریال)

برای هر نوع دام/طیور، به صورت عدد دو رقمی از ۰۱ تا ۹۹ تعیین می گردد.

یادآوری مهم

در صورت مفقود شدن پروانه، صاحب آن باید در اولین فرصت ممکن مراتب را به اداره کل دامپزشکی استان صادر کننده پروانه اعلام و اداره کل دامپزشکی صادر کننده پروانه نسبت به استعلام از کلیه ادارات کل دامپزشکی استانها اقدام نموده و در صورت اطمینان از عدم هرگونه بهره برداری سوء از پروانه مفقود شده و پس از اخذ تعهد از متقاضی در خصوص پاسخگویی به هرگونه سوء استفاده های احتمالی از پروانه، نسبت به صدور پروانه المثنی اقدام گردد.

بخش دوم

ضوابط و ویژگی‌های فنی و بهداشتی خودرو حمل دام

۱. هر خودرو حمل دام باید از دو قسمت مجزا شامل کابین راننده و اتاق مخصوص حمل دام تشکیل شده باشد.
۲. ما بین کابین راننده و اتاق مخصوص حمل دام باید قاب شیشه‌ای جهت کنترل وضعیت داخل اتاق تعبیه شده باشد.

الف. اتاق مخصوص حمل دام:

۱. اتاق حمل دام باید بر روی شاسی خودرو مستقر باشد.
۲. اتاق حمل و نقل دام‌های کوچک می‌تواند یک یا دو طبقه باشد.
۳. مشخصات فیزیکی اتاق حمل باید به شرح ذیل باشد:
  - ۳،۱ جنس
    - سطوح بدنه دیواره‌های جانبی اتاق باید حتی‌المقدور پوشیده از فلز زنگ‌نزن و قابل شستشو و ضد عفونی باشد.
  - ۳،۲ کف
    - کف اتاق باید از جنس مقاوم و قابل شستشو و ضد عفونی باشد. اگر در ساختمان کف اتاق چوب به کار برده شود، باید از جنس بلوط باشد.
    - کف اتاق نباید صاف و لغزنده باشد
    - ضخامت کف اتاق باید کافی باشد. (کف اتاق باید استحکام لازم را داشته باشد).
    - کف اتاق نباید دارای برآمدگی و فرورفتگی باشد.
    - چرخ‌ها نباید در کف اتاق برآمدگی داشته و سراسر کف اتاق حمل باید هم‌سطح باشد.

۴. ابعاد اتاق حمل باید به شرح جدول ذیل باشد:

ارتفاع کف اتاق از سطح زمین	۱/۱۰ تا ۱/۲۰ متر	
ارتفاع دیواره اطراف اتاق	دام‌های سبک	۱/۲۰ متر (برای طبقه دوم ۸۰ سانتیمتر)
	دام‌های سنگین	۱/۷۵ متر
	گوساله	۱/۲۰ متر (برای طبقه دوم ۹۰ سانتیمتر)
عرض اتاق برای دام‌های سنگین	۲/۷۰ تا ۳ متر	
طول اتاق به ازاء هر راس دام سنگین (حیوانات سنگین را عمود بر طول کامیون در اتاق می بندند)	۵۵ تا ۶۵ سانتیمتر	
گنجایش اتاق - فضاهای لازم برای حمل دام‌ها*	گوسفند	۰/۵ مترمربع
	گوساله	۰/۷ مترمربع
	گاو تا ۳۵۰ کیلوگرم	۱/۳ مترمربع
	گاو ۳۵۰ تا ۵۰۰ کیلوگرم	۱/۵ مترمربع
	گاو ۷۰۰ کیلوگرم و به بالا	۲ مترمربع
*در هوای گرم ۱۰ درصد فضا اضافه در نظر گرفته شود.		

۵. نرده های اطراف اتاق

- اگر بدنه اتاق یک پارچه نبوده و نرده بندی شده باشد:
اولا تا ارتفاع ۵۰ سانتیمتر از کف باید یک پارچه و پوشیده ساخته شود.
ثانیا فواصل نرده‌هایی که در بالای این قسمت تعبیه می‌شود نباید به حدی باشد که سر دام‌ها بین آنها گیر کند.

۶. در ورود و خروج دام به کامیون

- به‌طور کلی باید محکم و مجهز به قفل و بند باشد و در عقب کامیون قرار گرفته باشد
- اگر در دو لنگه‌ای باشد باید به طرف خارج باز شود.

- اگر در کثیری باشد باید به گونه‌ای باشد که در موقع باز شدن نیمی از آن در پشت نیمه دیگر فرار گیرد.

۷. میله‌های محافظ

۱. در مورد حمل و نقل دام‌های بزرگ میله‌هایی برای محافظت بین هر دو راس دام قرار داده می‌شود که ارتفاع آن از کف اتاق یک متر و فواصل آن متناسب با عرض دام باشد.
- تصوه ۱- چنانچه تریلر، تجهیزات و مشخصات فوق را دانسته باشد، می‌تواند در حمل و نقل دام مورد استفاده قرار گیرد.

تصوه ۲- به طور کلی سطح داخلی کامیون یا تریلر نباید دارای لبه‌های تیز و برنده باشند بلکه باید لبه‌ها را گرد و مدور ساخت تا سبب آسیب و آزار دام نشود.

ب- تجهیزات جانبی

۱. پلکان (نردبان)

- برای سوار و پیاده کردن دام‌ها به کامیون نردبانی با مشخصات کلی زیر لازم است:
- محکم و قابل شستشو باشد.
- کف آن لغزنده نباشد.
- بست یا قطعات نرده‌ای که روی سطح پلکان نصب و کوئیده می‌شود به فواصل ۲۰ سانتیمتر باشد.

- اگر عرض نردبان کمتر از یک متر باشد باید طرفین آن با نرده‌های محافظتی که ارتفاع آنها کمتر از ۷۵ سانتیمتر نباشد نرده‌کشی شود.

• به طور کلی پلکان (نردبان) به اشکال و انواع مختلف زیر می‌تواند ساخته شود:

۱-۱. پلکان (نردبان) متصل

- پلکان متصل به بدنه کامیون که به عنوان در کامیون نیز به کار می‌رود:
- بدین ترتیب که در به جای آن‌که دو لنگه‌ای و به طرف خارج باز شود یا کثیری باشد یک قطعه برده و لبه پایین آن به لبه انتهایی و کف کامیون لولا می‌شود و به صورت نردبانی به طرف خارج باز شده و انتهای آن روی زمین قرار می‌گیرد.

• بدیهی است در این مورد باید در محکم و استوار باشد و روی آن نرده‌هایی به صورت پله کار گذاشته شود.

- پلکان آلومینیومی و سبک مکانیکی متصل به بدنه کامیون که به وسیله اهرمی باز و بسته می‌شود.

۲-۱. پلکان (نردبان) مجزا و متحرک

در زیر پلکان قرقره‌هایی به منظور سهولت تحرک کار گذاشته شده و می‌توان آنرا در موقع پیاده و سوار کردن دام‌ها به وسیله قلاب‌هایی محکم به بدنه کامیون متصل ساخت.

نحوه به کارگیری پلکان (نردبان) باید به گونه‌ای باشد که :

- فاصله اولین نرده تا زمین هنگامی که نردبان به کار برده می‌شود نباید از ۱۲ سانتی‌متر تجاوز کند.
- شیب نردبان باید متناسب باشد و از ۳۰ درجه تجاوز نکند.
- نردبان باید دارای قلاب مخصوص باشد که به بدنه کامیون خوب و محکم بچسبد.
- شکاف بین نردبان و کف کامیون هنگام به کار بردن نباید از ۲ سانتی‌متر تجاوز کند.

بخش سوم ضوابط و ویژگی‌های فنی و بهداشتی خودروهای ویژه حمل طیور

خودروهای ویژه حمل طیور

۱. هر خودرو حمل طیور باید از دو قسمت مجزا شامل کابین راننده و اتاق مخصوص حمل طیور تشکیل شده باشد.
۲. توصیه می‌شود ما بین کابین راننده و اتاق مخصوص حمل طیور باید قاب شیشه‌ای جهت کنترل وضعیت داخل اتاق تعبیه شده باشد.

الف. اتاق مخصوص حمل طیور:

۱. اتاق حمل طیور باید بر روی شاسی خودرو مستقر باشد.
۲. مشخصات فیزیکی اتاق حمل باید به شرح ذیل باشد:
  - ۱,۱ جنس
    - سطوح کف و دیواره‌های اتاق باید حتی‌المقدور پوشیده از فلز زنگ‌نزن و قابل شستشو و ضدعفونی باشد.
  - ۱,۲ کف
    - کف اتاق باید از جنس مقاوم و قابل شستشو و ضدعفونی باشد
    - کف نباید دارای برآمدگی و فرورفتگی باشد.
    - چرخ‌ها نباید در کف اتاق برآمدگی داشته و سراسر کف اتاق حمل باید هم‌سطح باشد.
    - ارتفاع کف از سطح زمین باید به اندازه‌ای باشد که از تکان‌های شدید جلوگیری شود.

۲. دیواره های اطراف اتاق

- بدنه دیواره های اطراف اتاق باید مشبک باشد؛ البته تا ارتفاع ۵۰ سانتیمتر از کف باید یک پارچه و پوشیده ساخته شود.
- طیور را در طی حمل باید با کشیدن چادر برزنتی در قسمت جلو و اطراف اتاق حمل از هوای سرد / تابش و گرمای شدید آفتاب محافظت کرد.

۳. در ورود و خروج قفس های حمل طیور به کامیون

- به طور کلی باید محکم و مجهز به قفل و بند باشد و در عقب کامیون قرار گرفته باشد
- اگر در دو لنگه ای باشد باید به طرف خارج باز شود.
- اگر در کشویی باشد باید به گونه ای باشد که در موقع باز شدن نیمی از آن در پشت نیمه دیگر قرار گیرد.

تبصره - چنانچه تریلر، تجهیزات و مشخصات فوق را داشته باشد، می تواند در حمل و نقل طیور مورد استفاده قرار گیرد.

ب- قفس های ویژه حمل طیور کشتاری

۱. جنس
قفس ها را معمولا از پلاستیک می سازند و جهت تخلیه و بارگیری دارای دری در قسمت بالا می باشند.

۲. طراحی

قفس باید به گونه ای طراحی شوند که:

- به خوبی قابل شستشو و ضد عفونی باشند (به ویژه زوایای کف با دیواره ها و نیز دیواره ها با یکدیگر مورب باشد).
- وقتی بر روی هم چیده می شوند در یکدیگر محکم گردند تا در طی حمل، واژگون نشده، روی هم نریزند.